

Parlamentul României
Senat

PREȘEDINTE

București 22.09.07
Nr. ...L425...

Domnului

Senator IRINEL POPESCU
PREȘEDINTELE COMISIEI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT, ȘTIINȚĂ,
TINERET ȘI SPORT

În temeiul articolului 105 din Regulamentul Senatului, în ședința din 26 septembrie 2007, plenul Senatului a hotărât trimiterea, spre reexaminare, a *proiectului de lege privind înființarea Universității Creștine Partium din municipiul Oradea, județul Bihor*, în vederea întocmirii unui *raport suplimentar*.

În acest sens, vă anexăm extras din stenograma ședinței Senatului din data de 26 septembrie 2007.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI

Doru Ioan Tărăcilă

SENATULUI
26.08-2007
EXTRAS

La punctul 6 din ordinea de zi avem înscris Proiectul de lege privind înființarea Universității Creștine Partium din municipiul Oradea, județul Bihor. Termen de adoptare tacită, 18 octombrie. Comisia sesizată, Comisia pentru învățământ, știință, tineret și sport, legea este ordinară.

De asemenea, avem de dat un vot pentru retrimiteria la comisie.

Dacă nu mai sunt alte intervenții, trecem direct la vot. Rog colegii senatori să voteze retrimiteria la comisie, Comisia pentru învățământ, știință, tineret și sport, pentru raport suplimentar.

Solicitarea a fost aprobată de plenul Senatului cu 39 de voturi pentru, 11 voturi împotriva și o abținere.

Parlamentul României
Senat

PREȘEDINTE

București 4.09.07
Nr.L.425

Domnului

Senator IRINEL POPESCU

**PREȘEDINTELE COMISIEI PENTRU
ÎNVĂȚĂMÂNT, ȘTIINȚĂ, TINERET ȘI SPORT**

În temeiul articolului 105 din Regulamentul Senatului, în ședința din 4 septembrie 2007, plenul Senatului a hotărât trimiterea spre *reexaminare* a *proiectului de lege privind înființarea Universității Creștine Partium din municipiul Oradea, județul Bihor*, în vederea întocmirii *raportului suplimentar*.

În acest sens, vă anexăm extras din stenograma ședinței Senatului din data de 4 septembrie 2007.

p.PREȘEDINTELE SENATULUI

Norica Nicolai

*

La punctul 5 din ordinea de zi este înscris Proiectul de lege privind înființarea Universității Creștine Partium din municipiul Oradea, județul Bihor.

Comisia este prezentă. Reprezentantul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului este prezent.

Vă rog, aveți cuvântul, microfonul 10, inițiatorul.

Doamna Gabriella Pasztor - secretar de stat în Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului:

Aș dori să subliniez, referitor și la observația precedentă... Într-adevăr înființarea instituțiilor de învățământ...

Doamna Norica Nicolai:

Vă rog să vă susțineți proiectul de lege în dezbatere. Nu este cazul să reluăm un proiect de lege care s-a dezbătut.

Aveți cuvântul.

Doamna Gabriella Pasztor:

Deci, înființarea instituțiilor de învățământ superior se face prin lege. Prezentul proiect de lege privește înființarea Universității Creștine Partium din municipiul Oradea, județul Bihor.

Universitatea Creștină funcționează în cadrul Fundației Pro Universitate Partium din Oradea, care a fost înființată în 1999. Specializările cu care a pornit au fost: managementul instituțiilor, limba și literatura română și filozofie. În prezent, în structura actuală, sunt 12 specializări autorizate să funcționeze provizoriu, dintre care 3

specializări, și anume, teologie reformată didactică, asistență socială și limba și literatura germană sunt supuse spre acreditare.

Doamna Norica Nicolai:

Mulțumesc.

Punctul de vedere al comisiei, vă rog, domnule președinte, microfonul 7.

Domnul Ivan Cismaru:

Și eu vreau să punctez, alături de cele prezentate de reprezentantul Guvernului, că această universitate se înființează cu facultatea de științe socio-umane, două specializări – asistență socială și limba și literatura germană – și teologie reformată didactică. Aici am avut foarte multe discuții în cadrul comisiei, fiindcă în continuare scrie „toate cu predare în limba maghiară”.

Trebuie să vă spunem că am acceptat și am adoptat un raport de admitere pentru acest proiect de lege pentru faptul că în aceste condiții a fost autorizată de către C.N.E.A.

Deci, toată documentația prezentată în vederea autorizării de funcționare a fost făcută cu această observație, deci cu predare în limba maghiară.

Deci, în momentul în care am fi introdus altceva în text, în afară de observația de aici, absolut tot proiectul cădea și de fapt, această Universitate Creștină funcționează.

Noi am discutat și am dat tot felul de interpretări, au fost și propuneri de amendamente, dar nu au fost acceptate de către comisie,

pe baza a ceea ce am încercat să vă spun, și comisia a adoptat un raport de admitere, cu 6 voturi pentru și o abținere, a domnului senator Ardelean.

Legea este cu caracter ordinar.

Doamna Norica Nicolai:

Mulțumesc, domnule senator.

Raportul pentru acest proiect de lege este unul favorabil, fără amendamente admise, însă sunt respinse două amendamente.

Domnule senator Funar, dacă insistați în susținerea acestor amendamente, aveți cuvântul pentru susținerea primului amendament de la art.1.

Vă rog, microfonul 2.

Domnul Gheorghe Funar:

Vă mulțumesc, doamna președinte de ședință.

Primul amendament se referă la art.1 al acestui proiect de lege și am propus eliminarea din text a următoarelor cuvinte: „și de utilitate publică, parte a sistemului național de învățământ”.

Acest amendament, pe care l-am propus, este în concordanță cu obiectivele acestei universități, ale UDMR-ului și ale Ungariei. Nu m-am abătut de la aceste obiective ale lor, care caută să realizeze în municipiul Oradea o universitate cu un nume pe care noi, românii, nu-l agreăm, nu are ce căuta pe teritoriul României de astăzi, țară membră a Uniunii Europene, o denumire din timpul ocupației horticiste. Nu

avem nevoie de aceasta și, ca atare, am fost obligat să fac și al doilea amendament, asupra căruia voi reveni.

Mulțumesc.

Doamna Norica Nicolai:

Mulțumesc, domnule senator.

Dacă sunt intervenții pe marginea amendamentului? Dacă nu, supun votului dumneavoastră amendamentul formulat de domnul senator Funar, respins de comisie.

Vă rog să votați, stimați colegi.

Amendamentul a fost respins, întrunind numai 21 de voturi pentru, 20 de voturi împotriva și 13 abțineri.

Domnule senator, dacă vă susțineți și amendamentul următor, aveți cuvântul, microfonul 2.

Domnul Gheorghe Funar:

Vă mulțumesc, doamna președinte de ședință.

Cel de-al doilea amendament se referă la înființarea acestei universități cu facultăți și specializări care sunt acreditate de către Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior – ARACIS, iar la aceste facultăți, care sunt enumerate la art.2, predarea să se facă în limba română, limba maghiară și limba germană.

Nu putem admite, pe teritoriul României, Parlamentul României de la București să accepte înființarea unei universități cu facultăți în care limba oficială a țării noastre, limba română, să fie exclusă și, de asemenea, să nu fie acceptată și limba germană.

Mulțumesc.

Doamna Norica Nicolai:

Vă mulțumesc, domnule senator.

Domnul senator Eckstein, microfonul 2, aveți cuvântul.

Domnul Eckstein Kovacs Peter:

Un răspuns parțial. Este vorba de o instituție de învățământ superior patronată, dacă vreți, de Biserica Reformată, care dorește să școlarizeze asistenți sociali care vor lucra în sistemul acestei biserici, respectiv, profesori care vor preda religia în școli. Limba Bisericii Reformate în România este limba maghiară. Există și un motiv absolut practic, pe care domnul președinte Cismaru l-a invocat, și anume, toate autorizațiile sunt date pe această formă.

Doamna Norica Nicolai:

Mulțumesc, domnule senator.

Domnul senator Ungheanu, cu privire la amendamentul formulat, microfonul 2, aveți cuvântul.

Domnul Mihai Ungheanu:

Revin asupra chestiunilor pe care le-a prezentat aici domnul senator Funar și mă opresc asupra votului, unde am avut foarte multe abțineri. Abținerile acestea dovedesc că cei care s-au abținut nu au fost întru totul lămuriiți în legătură cu chestiunea.

Fondul problemei este, însă, cel pe care l-a prezentat domnul senator Funar. Eu nu înțeleg cum judecă comisia în cauză, Comisia pentru învățământ, știință, tineret și sport, și cum a dat drumul, cu o

majoritate de 6 voturi, unei asemenea instituții, când Constituția este foarte clară și când Parlamentul României trebuie să susțină această Constituție. Limba română este limba principală în România. Deci, acest lucru nu se discută, iar concesia pe care a făcut-o Comisia pentru învățământ, știință, tineret și sport mi se pare extrem de ciudată. Ori nu s-a discutat în fondul problemei, ori s-a trecut pe o poziție lejeră față de o asemenea instituție. Se poate veni oricând cu argumente că, dacă cei care întreprind o asemenea acțiune, care întemeiază o instituție de învățământ, sunt toți vorbitori ai unei limbi minoritare, să facă o instituție de învățământ cu o exclusivitate a limbii, care să nu fie cea oficială, limba română.

Eu cred că această inițiativă legislativă ar trebui, de fapt, să meargă înapoi în comisie și să se discute din nou, cu Constituția pe masă, și nu numai cu Constituția, pentru că eu consider - și îi rog pe cei de la Comisia pentru învățământ, știință, tineret și sport să-mi scuze intervenția - că nu s-a procedat cu toată exigența.

Deci, propunerea mea este întoarcerea acestei inițiative la Comisia pentru învățământ, știință, tineret și sport.

Doamna Norica Nicolai:

Înțeleg că formulați o cerere de retrimiteră la comisie în numele Grupului Partidului România Mare.

Înainte de a supune la vot această propunere, domnul senator Răzvan Theodorescu dorește să intervină.

Aveți cuvântul, microfonul 4, din partea Grupului Social Democrat.

Domnul Răzvan Emil Theodorescu:

Este, într-adevăr, o chestiune foarte delicată și dați-i voie puțin și istoricului să-și spună opinia.

Partium-ul este o formulă politică ce există mult înainte de epoca baptistă. Ea face parte, deopotrivă, din istoria României și din istoria Ungariei.

Este foarte posibil ca, în viitor, o euroregiune europeană să cuprindă aceste zone și ca limba majoritară, acolo, să fie limba maghiară. Trebuie să ne gândim la acest lucru. Pe de altă parte, există o justificare a colegilor noștri, a domnului Funar, a domnului Ungheanu, în ceea ce privește limba română.

Să ne înțelegem. Limba germană nu are ce căuta, oricât am fi unii de atașați de ea, este o biserică calvină, maghiară, care cuprinde maghiari din spațiul nostru și maghiari din spațiul Ungariei de Est. Este o realitate istorică veche și aici Biserica Calvină, evident, mai ales că ea patronează acest lucru, poate să ceară precumpănirea limbii maghiare.

~~*Dar este absolut de neacceptat ...*~~

Dar este absolut de neacceptat ca într-o universitate care deocamdată nu este în euroregiunea care se va numi nu știu cum peste câțiva ani, că acesta este viitorul, al euroregiunilor, nu al națiunilor, înainte de toate. Asta o spun toți istoricii și sociologii, și politologii, dar deocamdată este de neacceptat ca să nu existe o prezență a limbii române și comisia de acreditare, iertați-mă, produce o parte, ca universitar din aceste comisii poate găsi formule, să o spunem direct, de salvare a situației. Istoria României și a Ungariei de care are nevoie Biserica Calvină Maghiară se poate preda deopotrivă în maghiară și în română. Într-adevăr, inexistența limbii române într-o universitate care este în România este greu de acceptat, deși, istoricește, înțeleg care au fost rațiunile Bisericii Maghiare și mă tem că viitorul va suna puțin altfel în aceste euroregiuni. Dar pentru moment, acesta este punctul meu de vedere și cred că exprim punctul de vedere al întregului nostru grup.

Vă mulțumesc.

Doamna Norica Nicolai:

Vă mulțumesc, domnule senator.

Și-a exprimat dorința domnul senator Sogor Csaba pentru a lua cuvântul.

Aveți cuvântul, microfonul 2.

Domnul Csaba Sogor:

Vă mulțumesc.

În primul rând, în această universitate „Partium” există și o facultate de limba română. 10% din profesori sunt de etnie română și cam 10% din studenți tot de etnie română. Deocamdată, spre acreditare, au fost trimise numai teologia reformată didactică, limba și literatura germană și asistența socială. Urmează și limba și literatura română.

În al doilea rând, înainte de 1989, a existat și există și astăzi Institutul Teologic Protestant din Cluj-Napoca, la care am studiat și eu. Vreau să vă amintesc că și în această instituție, și astăzi, se predă limba și literatura română. Pot să vă spun din exemplul meu, înainte de 1989, și dumneavoastră cunoașteți, domnul Roman Ionel, care a fost secretarul Parlamentului, era profesorul nostru de limba română.

Anul I am învățat Continuitatea și Istoria Dacilor și Românilor.

Anul II am învățat Congresele Partidului Comunist Român, cele 13 congrese. În 1983.

Anul III am studiat Blaga și Arghezi, deci, a existat, există și va exista predarea limbii literaturii române și a Istoriei României.

Deci, vreau să vă asigur că și la Universitatea „Partium” se predă limba română. Ceea ce se scrie în textul legii este un terminus tehnicus, deci, să vă dau un exemplu.

Dacă dumneavoastră înființați o universitate, de exemplu, a cultului anglican, în care cult limba oficială este limba engleză, această facultate sau universitate, când va fi acreditată, în textul legii se va scrie că limba de predare este limba engleză.

Aceasta nu înseamnă că nu există într-o universitate ca aceasta o facultate în limba germană, una în limba română, chineză sau oricare.

Deci, vreau să spun că în textul legii, ceea ce scrie este un terminus tehnicus. Asta este limba de predare a universității. Este un fapt istoric că noi, reformații, am ales limba maghiară. Asta nu înseamnă că, de exemplu, nu numai în afara Ardealului, dar și în Ardeal, în Transilvania, se fac slujbe deja și în limba română. Nu numai înmormântări și botezuri, și cununii, dar și slujbe.

Deci, pot să vă asigur că și în Universitatea „Partium” predarea se face și în limba română. Este în interesul nostru ca să putem vorbi cu enoriașii care nu mai vorbesc limba maghiară și limba română.

De aceea, vă rog să lăsați trecutul sau istoricul din această lege și să votați așa cum și la celelalte două legi putem să votăm.

Vă mulțumesc.

Doamna Norica Nicolai:

Vă mulțumesc. Domnul senator Ivan și-a exprimat dorința de a lua cuvântul.

Microfonul 7.

Domnul Ivan Cismaru:

Da, mulțumesc, doamna președinte de ședință.

Domnilor colegi,

Trebuie să vă spunem că, în cadrul comisiei, cu domnul senator Sogor Csaba am avut următoarea discuție. Și i-am explicat. Domnule, deocamdată, acest cult al dumneavoastră, reformat, este dominant în

rândul maghiarilor și că deocamdată am înțelege explicația pe care i-o dați ca predarea să se facă în limba maghiară. Dar, presupunând că acest crez se răspândește și în România și a ajunge și în sudul țării, și în estul țării, și peste tot. În acel caz, ce faceți, pentru că cei care vin de acolo să-i școliți, nu știu limba maghiară! Și atunci, dacă citim în art.3, am lăsat în art.3 această libertate ca, în momentul în care vor veni și tineri români, adepții acestui crez să se poată școli mai departe, fiind la îndemâna Guvernului ca să înființeze specializările și cu predare în limba română. Iată, deci, în structura Universității Creștine „Partium” din municipiul Oradea intră și facultățile și specializările, altele decât cele prevăzute, acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu prin Hotărârea Guvernului, în condițiile prevăzute de lege.

Deci, acest articol 3 este cel care va determina Universitatea „Partium” să poată să și înființeze și clase cu predare în limba română.

Doamna Norica Nicolai:

Vă mulțumesc, domnule senator.

Dacă mai sunt intervenții?

Da, domnul senator Ungheanu, microfonul 2.

Domnul Mihai Ungheanu:

Permiteți, doamna președinte de ședință.

Intervenția mea nu vrea să fie decât o suplimentare a propunerii mele care este de procedură. Adică, vreau să revin asupra necesității ca această inițiativă să se discute din nou în comisie. Am semnalat că există un mare număr de abțineri, aici au apărut două poziții. Două

grupuri parlamentare importante, pentru că sunt grupuri parlamentare de opoziție, au venit cu argumente și cu îndoiala în legătură cu actuala formă a legii, comisia este, după părerea mea, datoră să reexamineze problema, să clarifice lucrurile și să vină cu ele în viitor, dar după ce ele sunt foarte limpede expuse.

După cum vedeți, aici sunt două poziții și nu putem să trecem la vot într-o asemenea împrejurare, când multe chestiuni sunt neclare.

De exemplu, noi nu avem nimic, până la urmă, împotriva unei asemenea formule, dar, dacă ea este bine fundamentată și clarificată pentru toți cei prezenți aici. Or, vă spun că numărul atât de mare abțineri mie îmi spune că lucrurile nu sunt clare, de aceea insist eu – este o procedură doar – ca ea să meargă în comisie și să se întoarcă după aceea în plen.

Vă mulțumesc.

Doamna Norica Nicolai:

Vă mulțumesc, domnule senator.

Ați formulat această cerere procedurală în cadrul dezbaterilor generale, întrucât erau intervenții, sunt obligată să le dau cuvântul colegilor noștri care și-au exprimat dorința de a dezbate, de a-și spune un punct de vedere pe acest proiect de lege.

Fără îndoială, este prevalentă chestiunea de procedură și o voi supune la vot cu prioritate, dar, până atunci, mai sunt grupuri politice care doresc să-și expună un punct de vedere.

Domnul senator Vasilescu, aveți cuvântul.

Domnul Gavrilă Vasilescu:

Vă mulțumesc, doamna președinte de ședință.

Doamnelor și domnilor colegi,

Haideți, să vă dau o scurtă informație. Mi-am deschis, conform legii noastre, cabinet senatorial în Harghita, la Gălăuțași, lângă Toplița. Unul din scopurile principale pentru care am făcut acest lucru este să dau o mână de ajutor colegilor de la UDMR ca cetățenii români de etnie maghiară să învețe limba română. Sunt persoane în vârstă care nu știu românește. Arealul acestor oameni este foarte redus. Se reduce acolo unde se vorbește limba maghiară. Ei nu pot să-l asculte pe președintele României și să-l înțeleagă, trebuie să aibă un traducător lângă ei, nu pot să-l asculte pe primul-ministru al României, pe Patriarhul României, dacă vorbește, sau pe orice alt vorbitor de limba română, senator, deputat sau orice spuneți dumneavoastră.

În momentul în care nimeni nu interzice ca într-o universitate să se poată preda și într-o altă limbă, în momentul în care pentru ce avem nevoie ca într-o lege să spunem că „exclusiv” să se vorbească în limba maghiară.

Eu cred că colegii noștri de la UDMR ar trebui să înțeleagă că una din problemele foarte importante pentru un număr foarte important de cetățeni români de etnie maghiară este aceea de a învăța limba țării al căror cetățeni sunt. Să se predea în limba maghiară, dar nu prin lege, exclusiv limba maghiară. Domnul senator Sogor Csaba a spus că 10% sunt români. Foarte bine.

Deci, eu aş elimina şi susţin propunerea pe care domnul senator Ungheanu a făcut-o, Comisia pentru învăţământ, ştiinţă, tineret şi sport să ia şi să analizeze cu mai mult atenţie această problemă şi eu cred că este şi o soluţie care să împace pe toată lumea se va găsi.

Vă mulţumesc.

Doamna Norica Nicolai:

Vă mulţumesc şi eu domnule senator.

Sigur, în zona aceea, Patriarhul care chiar mai puţină treabă de făcut şi sunt convinsă că şi Preşedintele şi-a făcut concediul în zonă pentru că, probabil, a avut ce să comunice cu locuitorii zonei.

Stimaţi colegi, dacă nu mai sunt intervenţii pe baza acestui proiect de lege... da, domnul senator Sogor Csaba, pe chestiuni de procedură sau pe fond, dacă mai doriţi, dar v-aş ruga să vă concentraţi.

Microfonul 2.

Domnul Csaba Sogor:

Aş dori să răspund domnului vicepreşedinte Cismaru. În cazul în care această religie se va răspândi în toată ţara, vom înfiinţa şi vom înainta spre acreditare şi o universtiate „Partium” şi în Bucureşti, şi în Craiova, dacă este necesar.

Vreau să vă reamintesc încă o dată că ceea ce scrie în art.2 în textul legii este un terminus tehnicus. Deci, cam atât.

Şi pentru antevorbitorul meu vreau să precizez că în teritoriul sau în judeţul în care şi-a înfiinţat un birou senatorial, maghiarii care locuiesc acolo, 99,99% sunt de religie catolică.

Deci, Universitatea „Partium” nu prea are ce face cu zona aceea unde domnul coleg și-a deschis un birou parlamentar.

Vă mulțumesc.

Doamna Norica Nicolai:

Vă mulțumesc și eu.

O să-și deschidă și într-o zonă unde sunt de religie protestantă.

Declar închise dezbaterile generale.d

Stimați colegi, s-a formulat, în conformitate cu Regulamentul, o propunere din partea Grupului parlamentar al Partidului România Mare de retrimiteră a acestui proiect de lege la comisie, pentru a fi reexaminat.

Supun votului dumneavoastră retrimiteră acestui proiect de lege la comisie.

Raportul a fost retrimis la comisie, obținând un număr de 48 de voturi pentru, 5 abțineri și 8 voturi împotriva.

*

La punctul 6 din ordinea de zi este înscris Proiectul de lege privind înființarea Universității „Avram Iancu” din municipiul Cluj-Napoca.

Domnule senator Tărăcilă, vă rog să mă înlocuiți câteva minute.

(la prezidiul ședinței domnul vicepreședinte Doru Ioan Tărăcilă)

Domnul Doru Ioan Tărăcilă:

Vă rog, punctul de vedere al Guvernului.